

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА,

№

96.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 30-го Ноября — 1837 — Wilno. Wtorek. 30-go Listopada.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 22-го Ноября.

Высочайшая Грамота.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,
ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ
ВСЕРОССИЙСКИЙ,

и прочая, и прочая, и прочая.

Нашему Любезнѣйшему Благородному Дворянству Рязанской Губерніи.

Любезнѣйшій Сынъ Нашъ, Наслѣдникъ Наше-го Престола, Цесаревичъ и Великій Князь АЛЕКСАНДРЪ НИКОЛАЕВИЧЪ довелъ до свѣденія Наше-го, что Дворянство Рязанской Губерніи, желая ознаменовать пребываніе въ сей Губерніи Любезнѣйшей Супруги Нашей, Императрицы АЛЕКСАНДРЫ ТЕОДОРОВНЫ, постановило учредить въ Рязани воспитательное заведеніе для самобѣднѣйшихъ дворянскихъ дѣтей мужеска пола, и жертвуя на содержаніе оного изъ собственныхъ средствъ ежегодно до тридцати тысячъ рублей, ходатайствуетъ, чтобы заведеніе сие состояло подъ покровительствомъ Наслѣдника Престола Наше-го, и въ воспоминаніе посѣщенія Его Рязанской Губерніи, наименовано было Александровскимъ.

Пріемля столь достохвальное и полезное пожертвованіе съ особеннымъ удовольствіемъ и утвердивъ постановленіе Дворянства, Мы Повелѣли привести оное въ исполненіе. Въмѣстѣ съ тѣмъ, усматривая въ семъ подвигѣ новое доказательство вѣрно-подданнической преданности Рязанскаго Дворянства къ Престолу и Дому Нашему и усердія его къ общей пользѣ, Намъ пріятно объявить ему за сие Нашу признательность.

Во изъясненіе оной Жалуемъ ему сію Нашу Императорскую грамоту, для храненія въ память какъ примѣрнаго подвига Дворянства, такъ и особеннаго Наше-го къ нему благоволенія.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

„НИКОЛАЙ.“
(С. В.)

Селеніе Сурамъ въ Грузіи,
Сентября 30 дня 1837 года.

По донесенію Генераль - Губернатора Западной Сибири о противозаконныхъ дѣйствіяхъ Томскаго Гражданскаго Губернатора, Корпуса Горныхъ Инженеровъ Генераль-Маіора Шленева, и безпорядкахъ въ Томской Губерніи, повелѣно отрѣшить его отъ должности.

— Дочери Генераль - Фельдмаршала Князя Варшавскаго, Графа Паскевича - Эриванскаго, Княжны Анна и Анастасія, и дочь Командира Отдѣльнаго Кавказскаго Корпуса, Генераль - Адъютанта Барона Розена, Баронесса Софья, Всемилоостивѣйше пожалованы во Фрейлины къ Ея Императорскому Величеству.

— Помощникъ Почтъ-Инспектора VII-го Округа, Надворный Совѣтникъ Подолинскій и состоящій при

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 22-go Listopada.

NAJWYŻSZY DYPLÓMAT.

Z ROŻEY ŁASKI

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,
CESARZ I SAMOWŁADCA
WSZECH-ROSSYY,
i t. d. i t. d. i t. d.

Нашему Wiernie miłemu, Szlachetnemu Dworzań-стwu Gubernii Riazańskiey.

Nayukochańszy syn Nasz, NASTĘPCA NASZEGO Tronu, CESARZEWICZ I WIELKI XIAŻE ALEXANDER NI-KOŁAJEWICZ, doprowadził do wiadomości Naszey, że Dworzaństwo Gubernii Riazańskiey, chcąc oznamio-nować pobyt w tey Gubernii Nayukochańszey Małżon-ki Naszey CESARZOWEY ALEXANDRY TEODOROW-NY, postanowiło założyć w Riazaniu zakład edukacyy-ny dla nayuboższychъ dzieci dworzańskichъ pici męzkiey, i ofiarując na jego utrzymanie z własnychъ środkówъ co-rocennie do trzydziestu tysięcy rubli, stara się, ażeby zakład ten zostawał pod opieką NASTĘPCY NASZEGO Tro-nu, i na pamiątkę Jego pobytu w Gubernii Riazańskiey, nazwany był ALEXANDROWSKIM.

Przyymując tak chwalebna i pożyteczna ofiarę ze szczególnemъ zadowoleniemъ, i utwierdziwszy постано-wienie Dworzaństwa, Rozkazaliśmy przyprowadzić je do skutku. Razemъ z тѣмъ, upatrującъ w tymъ czynie no-wy dowódъ poświęcenia się wiernychъ poddanychъ Dwo-rzaństwa Riazańskiego ku Tronowi i Domowi NASZE-mu, tudzież gorliwości jego ku powszechnemu dobru, przyjemnie Namъ jest oświadczyć mu za to Naszę wdzię-czność.

Dla jey okazania dajemy mu ten Nasz List Cz-sarski, dla chowania na pamiątkę, tak wzorowego czy-nu Dworzaństwa, jako i szczególney Naszey ku niemu uprzejmności.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEY MOŚCI rę-ką podpisano:

„НИКОЛАЙ.“

Wieś Suramъ, w Georgii.
30-go Września 1837 roku.

Po doniesieniu Jenerał - Gubernatora Syberyi Za-chodniey o przeciwnychъ prawu czynnościachъ Tomskie-go Gubernatora Cywilnego, Jenerał-Majora Korpusu In-żynjerówъ Górniczychъ Szleniewa, i nieporządkachъ w Gu-bernii Tomskiey, rozkazano usunąć go od obowiązku.

— Córki Jenerał - Feldmarszałka Xięcia Warszaw-skiego, Hrabiego Paskiewicza-Erywanskiego, Xiężnicz-ki Anna i Anastazy, i córka Dowódcy Oddzielnego Korpusu Kaukazskiego, Jenerał-Adjutanta Barona Ro-sena, Baronówna Zofia, Nayłaskawiey mianowane Frey-linami NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEY MOŚCI.

— Pomocnikъ Inspektora Poczt VII-go Okręgu, Radź-ca Dworu Podoliński, i zostający przy Noworossyy-

Новороссійскомъ и Бессарабскомъ Генералъ-Губернаторъ, отставной Штабъ-Капитанъ Баронъ Корффъ, Всемилостивѣйше пожалованы въ званіе Каммеръ-Юнкеровъ Двора Его Императорскаго Величества.

О посѣщеніи Государемъ Императоромъ учебныхъ заведеній.

С. Петербурскаго, Бѣлорусскаго, Кіевскаго и Одесскаго учебныхъ округовъ.

Его Императорское Величество Государь Императоръ, въ проѣздъ Свой черезъ городъ Псковъ, 1-го Августа въ 6 часовъ по полудни, удостоилъ Высочайшимъ посѣщеніемъ Псковскую Гимназію и состоящій при ней Благородный Пансіонъ. Встрѣченный Губернскимъ Предводителемъ Дворянства и Директоромъ Гимназіи, сдѣлавъ имъ вопросъ, довольны ли они Воспитанниками, и получивъ удовлетворительный отзывъ, милостиво обратился къ симъ послѣднимъ и послѣ радостнаго съ ихъ стороны привѣтствія, изволилъ осматривать всѣ комнаты, хвалилъ найденныя въ нихъ чистоту и порядокъ, и при отъѣздѣ изъяснилъ Свое Высочайшее удовольствіе.

Въ бытность Свою въ Ковнѣ, 6 Августа въ 12 часовъ по полуночи, Его Величество изволилъ посѣтить находящійся въ семъ городѣ частный двѣицій Пансіонъ иностранцевъ Дюмуленовъ, и обойдя первоначально всѣ комнаты Пансіона, возвратился въ рекреационную залу, гдѣ находились пять Воспитанницъ, прибывшихъ прежде окончанія лѣтнихъ ваканцій. Одной изъ нихъ, двѣицы Камиллы Кулешъ, Государь Императоръ приказалъ читать по Русски, и прочитанное перевести на Французскій языкъ, что исполнено ею съ отличнымъ успѣхомъ, и Его Величество, изъяснивъ удовольствіе Свое содержателямъ Пансіона и помянутой Воспитанницѣ, Всемилостивѣйше изволилъ пожаловать первымъ 3,000 руб. асс., а послѣдней брилліантовія серьги.

Изъ Пансіона Государь Императоръ отправился въ Ковенское Уѣздное Училище, гдѣ въ тотъ день не было ученивъ по случаю праздника Спаса Преображенія. Осмотрѣвъ помѣщеніе Училища, Его Величество приказалъ собрать учениковъ на другой день, 7 Августа, на площади передъ Дворцомъ, и около полудни, на возвратномъ пути съ мѣста бывшихъ въ Ковнѣ маневровъ, изволилъ осматривать и спрашивать каждое отдѣленіе, котораго класса, и фамиліи нѣкоторыхъ учениковъ. Оставшись вполне доволенъ веселымъ видомъ и отвѣтами учащихъ, Его Величество изволилъ отозваться о нихъ въ лестныхъ выраженіяхъ.

Въ Высочайшій проѣздъ Свой чрезъ Вильну, 10 Августа, Государь Императоръ изволилъ удостоить Своимъ посѣщеніемъ обѣ Виленскія Гимназіи. Ученики Первой, вмѣстѣ съ учениками Базиліанскаго Училища, въ числѣ всего до 500, разставлены были по порядку классовъ. Поднеся всеподданнѣйшій рапортъ о состояніи Бѣлорусскаго Учебнаго Округа, Помощникъ Попечителя Округа, имѣлъ счастье представить Чиновниковъ Гимназіи: послѣ чего Его Величество, обошедши ряды учениковъ, къ нѣкоторымъ изъ нихъ обращалъ вопросы, и хвалилъ замѣченные Имъ успѣхи ихъ въ Русскомъ языкѣ. Во 2-мъ часу Государь Императоръ прибылъ во Вторую Виленскую Гимназію, гдѣ Помощникъ Попечителя встрѣтилъ Его Величество у подъѣзда, вмѣстѣ съ Почетнымъ Попечителемъ и Директоромъ. Въ залѣ собранія представлены были всѣ Чиновники Гимназіи и Воспитанники Благороднаго Пансіона. Его Величество изволилъ ласково привѣтствовать послѣднихъ, спрашивалъ нѣкоторыхъ, и потомъ обойдя классы, дортуары, столовую и больницу, остался совершенно доволенъ, и въ милостивыхъ выраженіяхъ изволилъ объявить благодарность за устройство, найденное во всѣхъ частяхъ въ Благородномъ Пансіонѣ и Гимназіи.

При обзорѣнн Заведенія Виленскаго Человѣколюбиваго Общества, Государь Императоръ удостоилъ посѣщеніемъ, того же числа въ три часа по полудни, тамошній Институтъ Глухонѣмыхъ, и будучи привѣтствуемъ знаками отъ Воспитанниковъ обоего пола, изволилъ требовать объясненія. За тѣмъ, по приказанію Учителя, глухонѣмая двѣица Регина Тиббе, подошла къ черной доскѣ и начала писать по Русски „здравія желаемъ Вашему Императорскому Величеству“; но Государь Императоръ остановивъ писавшую на словѣ: *желаемъ*, обласкалъ ее и изъяснилъ удовольствіе Свое на счетъ Заведенія.

14-го Августа въ 8-мъ часовъ по полудни Его Императорское Величество прибылъ въ Кіевъ. На другой день Попечитель тамошняго Учебнаго Округа имѣлъ счастье быть приглашеннымъ къ обѣдному столу Его Величества и потомъ Государь Императоръ обзрѣвалъ постройку Университетскихъ зданій.

skim i Bessarabskim Jenerał-Gubernatorze, odstawni Sztabs-Kapitan Baron Korff, Naytaskawiey mianowani Kamer-Junkrami Dworu Jego Cesarskiey Mości.

О бытности Найяснѣйшаго Цесаря Jego Mości въ закладѣхъ школьныхъ.

St. Petersburgskiego, Białoruskiego, Kijowskiego i Odesskiego Okręgów Szkolnych.

Найяснѣйшій Цесарь Jego Mość, въ przejeździe Swoimъ przezъ miasto Pskow, 1-go Sierpnia, o szóstej zъ południa, udarowałъ Naywyższą bytnością Gimnazjum Pskowskie i znajdujący się przy niѣmъ Szlachetny Pensyon. Spotkany przezъ Gubernialnego Marszałka Dworzactwa i Dyrektora Gimnazjum, uczyniłъ imъ zapytanie, czy zadowoleni są zъ wychowawców, a otrzymawszy odpowiedź zaspakajającą, łaskawie obróciłъ się ku tymъ ostatnimъ i po radośnymъ zъ ichъ strony powitanіu, raczyłъ oglądać wszystkie pokoje, pochwaliłъ znalezione wъ nichъ czystość i porządekъ, a przy wyjeździe oświadczyłъ Naywyższe Swe zadowolenie.

Wъ czasie bytności Swej wъ Kownie, 6-go Sierpnia o południu, Найяснѣйшій PAN raczyłъ odwiedzić znajdujący się wъ témъ mieście prywatny Pensyon Paniенъ cudzoziemców Dumoulins, i naprзódъ obszedłszy wszystkie pokoje Pensyonu, powróciłъ do sali rekreacyney, gdzie się znajdowało pięć wychowawców, które powróciły przedъ ukończeniemъ wakacyi. Jedney zъ nichъ, Pannie Kamilli Kuleszance, Cesarzъ Jego Mość kazałъ czytać po Rusku, i artykułъ przeczytany wytłómaczyć na językъ Francuzki, co zostało przezъ nią wypełnione zъ odznaczającą się łatwością, a Найяснѣйшій PAN, oświadczywszy Swe zadowolenie utrzymującymъ Pensyon i pomienionej uczennicy, raczyłъ Naytaskawiey darować pierwszymъ 3,000 rubli assygnacyynych, a ostatniey kolczyki brylantowe.

Zъ Pensyonu Cesarzъ Jego Mość udałъ się do Kowieńskiej Szkoły Powiatowej, gdzie wъ dniu tymъ nie było naukъ, zъ okoliczności święta Przemienienia Pańskiego. Po obejrzeniu помієщенія школы, Найяснѣйшій PAN kazałъ zebrać uczniów nazajutrzъ 7-go Sierpnia, na placu przedъ pałacemъ, a około południa, powracającъ zъ miejsca byłychъ wъ Kownie manewrówъ, raczyłъ oglądać i zapytywać u każdego oddziału, której klasy, i o nazwisko niektórychъ uczniów. Będącъ zupełnie zadowolony zъ wesołej postawy i odpowiedzi uczniów, Jego Cesarska Mość raczyłъ przemówić do nichъ wъ łaskawychъ wyrazachъ.

Wъ czasie Naywyższego Swego przejazdu przezъ Wilno, 10-go Sierpnia, Cesarzъ Jego Mość raczyłъ udarować Swą bytnością oba Gimnazyja Wileńskie. Uczniowie pierwszego, razemъ zъ uczniami Szkoły Bazylińskiej, wъ liczbie do 500, ustawieni byli porządkiemъ klass. Podawszy nayuniższы rapport o stanie Białoruskiego Okręgu Szkolnego, Pomocnikъ Kuratora Okręgu, miałъ szczęście przedstawiać Urzédnikówъ Gimnazjum: po czymъ Найяснѣйшій PAN, obszedłszy szeregi uczniów, niektórymъ zъ nichъ czyniłъ pytania i pochwalałъ postrzeżone przezъ Siebъ ichъ postępy wъ języku Rossyyskim. O godzinie drugiej, Cesarzъ Jego Mość przybyłъ do drugiego Gimnazjum Wileńskiego, gdzie Pomocnikъ Kuratora spotkałъ Найяснѣйшаго PANA u zajazdu, razemъ zъ Honorowymъ Kuratoremъ i Dyrektoremъ. Wъ sali zebrania przedstawiani byli wszyscy Urzédnicy Gimnazjum i wychowawcy Szlachetnego Pensyonu. Найяснѣйшій PAN raczyłъ łaskawie powitać ostatnichъ, niektórymъ czyniłъ zapytania, a potemъ obszedłszy klasy, sypialnie, izbę jadalną i chorobnię, będącъ zupełnie zadowolony, wъ łaskawychъ wyrazachъ raczyłъ oświadczyć podziękowanie za porządekъ znaleziony we wszystkichъ częściachъ Szlachetnego Pensyonu i Gimnazjum.

Przy obejrzeniu Zakładu Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności, Cesarzъ Jego Mość, tegożъ dnia o trzeciej zъ południa, udarowałъ Swѣmъ odwiedzeniemъ tameczny Instytutъ Głuchoniemychъ, a będącъ witany znakami przezъ wychowawcówъ płci obojej, raczyłъ zażądać objaśnienia. Na zalecenie, dane znakami przezъ Nauczyciela, głuchoniema panna Regina Tiebe przystąpiła do tablicy i zaczęła pisać po Rusku: „zdrowia życzymy Waszej Cesarskiej Mości“; ale Cesarzъ Jego Mość, zatrzymawszy piszącą na wyrazie *zyczymy*, pogłodziłъ ją i oświadczyłъ Swe zadowolenie zъ Zakładu.

Dnia 14-go Sierpnia, o ósmey wieczoremъ Jego Cesarska Mość przybyłъ do Kijowa. Nazajutrzъ Kurator tamecznego Okręgu Szkolnego miałъ szczęście byдъ wezwany на obiadъ do stołu Найяснѣйшаго PANA, a potemъ Cesarzъ Jego Mość oglądałъ budowę gmachówъ Uniwersyteckichъ.

16-го числа Государь изволил осматривать Первый Благородный Пансионъ Первой Кіевской Гимназіи, въ которомъ были нарочно для того собраны Воспитанники какъ Перваго, такъ и Втораго Благородныхъ Пансіоновъ (всего 120 человекъ), Конвикта бѣдныхъ Дворянъ и Училища Землемѣровъ, и всѣ вольноприходящіе ученики Первой Кіевской Гимназіи. Обошедши всѣ комнаты, Его Величество изъявилъ Высочайшее Свое удовольствіе за устройство сего Заведенія и многихъ Воспитанниковъ удостоилъ вопросами; чертежи и планы землемѣрскихъ учениковъ обратили также на себя особенное вниманіе Августайшаго Монарха. Потомъ Его Величество изволилъ посѣтить Госпиталь Кіевскихъ Учебныхъ Заведеній, гдѣ, вникая во всѣ подробности и распрашивая больныхъ, остался совершенно доволенъ найденною во всемъ чистотою и устройствомъ. Между тѣмъ въ Институтъ Казеннокоштныхъ Студентовъ собрано было все сословіе Университета и всѣ Студенты, которые также имѣли счастье представляться Государю Императору. Дома, занимаемые Университетомъ и прочими Учебными Заведеніями были иллюминированы каждый вечеръ во время пребыванія въ Кіевѣ Его Величества.

8-го Сентября въ 10-ть часовъ утра, Государь Императоръ осчастливилъ Ришельевскій Лицей Своимъ посѣщеніемъ, вмѣстѣ съ Государемъ Наслѣдникомъ, въ сопровожденіи Г. Новороссійскаго и Бессарабскаго Генераль-Губернатора Графа Воронцова и другихъ знатнѣйшихъ лицъ Свиты Его Императорскаго Величества.

Принявъ отъ Директора Ришельевскаго Лицея, исправляющаго должность Попечителя Одесскаго Учебнаго Округа, у подѣзда, всеподданнѣйшій рапортъ съ вѣдомостію о состояніи Ришельевскаго Лицея и Одесскихъ Училищъ, Его Императорское Величество осматривалъ Лицей во всѣхъ его частяхъ.

Проходя корридормъ, ведущимъ во внутренность зданій, Государь Императоръ изъявилъ Свое удовольствіе при хорошемъ видѣ Воспитанниковъ, которые всѣ тутъ были собраны, и благодарилъ ихъ, въ слѣдствіе отзыва Директора, за ихъ хорошее поведение.

Церковь, классы и спальни удостоились Высочайшаго одобренія, равно какъ и рисунки и каллиграфическіе опыты учащихся. Въ больницы Его Величество принялъ отеческое участіе въ находившемся тамъ больномъ Воспитаникѣ. При обратномъ шествіи корридормъ, Государю Императору благоугодно было вторично остановиться у Воспитанниковъ и похвалить ихъ. Въ залѣ собранія, которая соединяется симъ корридормъ съ главнымъ зданіемъ, Директоръ имѣлъ счастье представлять всѣхъ Чиновниковъ Лицея. По отзыву его о ихъ усердіи, Его Величество удостоилъ ихъ милостиваго вниманія; потомъ Его Величество изволилъ обратить вниманіе на расположенный въ сей залѣ Кабинетъ Натуральной Исторіи.

Осмотръ Лицея кончился находящеюся противъ залы собранія столовою. Во все время осмотра Государь Императоръ обращалъ особенное вниманіе на строеніе зданій. Возвращаясь чрезъ передній дворъ, изволилъ останавливаться на ономъ и осматривать вѣншихъ учениковъ, собравшихся для слушанія Божественной литургіи въ Лицейской церкви. Тутъ же Его Величество изволилъ объявить Директору Высочайшую благодарность за устройство и порядокъ, найденные въ Лицеѣ. (Ж. М. Н. П.)

Одесса, 22-го Октября.

Въ Одесскомъ Вѣстникѣ напечатано слѣдующее воззваніе Г-на Новороссійскаго и Бессарабскаго Генераль-Губернатора, Графа М. С. Воронцова, къ жителямъ Одессы:

Жители города Одессы!

Неожиданные случаи заразы въ практической части карантинна и потомъ въ казармѣ карантиннаго батальона, призвали меня сюда изъ Крыма и указали необходимость принять сильныя мѣры для истребленія зла въ самомъ его началѣ. Для безопасности-же Имперіи немедленно установлено оцѣпленіе оного города на чертѣ порто-франко.

Я учредилъ комиссію для изысканій и узнаній: какимъ способомъ болѣзнь вышла изъ предѣловъ, столько разъ безопасно оную вѣнщавшихъ. Комиссіи эта составлена изъ лицъ опытныхъ, безпристрастныхъ и пользующихся общою довѣренностію. Сего чила я предложилъ сословію почетнѣйшихъ гражданъ и негоціантовъ выбрать изъ себя довѣренныхъ лицъ, для засѣданія въ комиссіи, чтобы каждый изъ васъ могъ быть увѣренъ, что всѣми дѣйствіями ея будетъ руководствоваться твердое намѣре-

Дня 16-го Цесарз Jego Mość raczył oglądać Pierwszy Pensyon Szlachetny Pierwszego Gimnazjum Kijowskiego, w którym byli umyślnie na to zebrani wychowawcy tak pierwszego, jako i drugiego Szlachetnych Pensyonów (w ogóle 120 uczniów), Konwiktu Dworzan ubogich i Szkoły Miernictwa, tudzież wszyscy przychodzący uczniowie pierwszego Gimnazjum Kijowskiego. Obszedłszy wszystkie pokoje, NAYJAŚNIEJSZY PAN oświadczył NAYWYŻSZE SWE zadowolenie za urządzenie tego zakładu i wielu wychowawców udarował zapytaniami; rysunki i plany uczniów miernictwa zwróciły na siebie także szczególną NAYJAŚNIEJSZEGO MONARCHY uwagę. Potém CESARZ JEHO MOŚĆ raczył odwiedzić szpital Kijowskich zakładów szkolnych, gdzie we wszystkie wchodząc szczegóły i rozpytując się u chorych, został zupełnie zadowolony ze znalezioney we wszystkiem czystości i porządku. Tymczasem w Instytucie Skarbowych studentów zebrane było całe zgromadzenie Uniwersytetu i wszyscy studenci, którzy także mieli szczęście przedstawiać się CESARZOWI JEHO MOŚCI. Domy, zajmowane przez Uniwersytet i inne zakłady szkolne, były co wieczór illuminowane przez czas pobytu NAYJAŚNIEJSZEGO PANA w Kijowie.

Dnia 8-go Września, o dziesiątej zrana, CESARZ JEHO MOŚĆ uszczęśliwił Liceum Ryszeliwskie Swą bytnością z CESARZEWICZEM NASTĘPCĄ, w towarzystwie P. Noworossyjskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora Hrabiego Woroncowa i innych znakomitszych osób Orszaku JEHO CESARSKIEY MOŚCI.

Przyjąwszy od Dyrektora Liceum Ryszeliwskiego, sprawującego obowiązek Kuratora Szkolnego Okręgu Odesskiego, u zjazdu, NAYUNIŻSZY rapport z wiadomością o stanie Liceum Ryszeliwskiego i Szkół Odesskich, JEHO CESARSKA MOŚĆ oglądał Liceum we wszystkich JEHO szczegółach.

Przechodząc korytarzem, do środka budowy prowadzącym, CESARZ JEHO MOŚĆ oświadczył SWE zadowolenie na widok piękney postawy wychowawców, którzy wszyscy byli tu zebrani, i dziękował im, na skutek oświadczenia Dyrektora, za dobre ich prowadzenie się.

Kaplica, klasy i sypialnie zastrzyżyły na NAYWYŻSZĄ pochwałę, równie jako rysunki i kalligraficzne pisma uczniów. W szpitalu CESARZ JEHO MOŚĆ okazał oycowską troskliwość znajdującemu się tam uczniowi. Idąc napowrót korytarzem, CESARZOWI JEHO MOŚCI podobalo się powtórnie zatrzymać się przy wychowawcach i ich pochwalić. W sali zebrania, która łączy się tym korytarzem z główną budową, Dyrektor miał szczęście przedstawiać wszystkich Urzędników Liceum. Po przełożeniu jego o ich gorliwości, NAYJAŚNIEJSZY PAN udarował ich łaskawém oświadczeniem; potem CESARZ JEHO MOŚĆ raczył zwrócić uwagę na rozłożony w tej sali Gabinet Historii Naturalnej.

Obejrzenie Liceum ukończyło się na sali jadalnej, znajdującey się przeciwko sali zebrania. Przez cały czas oglądania, CESARZ JEHO MOŚĆ zwracał szczególną uwagę na architekturę budowy. Powracając przez główny dziedziniec, raczył na nim zatrzymać się i oglądać uczniów przychodzących, dla słuchania Mszy Świętej w kaplicy Licealnej zebranych. Tu także NAYJAŚNIEJSZY PAN raczył oświadczyć Dyrektorowi NAYWYŻSZĄ wdzięczność za urządzenie i porządek, w Liceum znalezione. (D. M. N. O.)

Одесса, 22-го Паўдзiernика.

W Gazecie Odesskiej czytamy następującą odezwę Pana Noworossyjskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora, Hrabiego M. S. Woroncowa, do mieszkańców Odessy.

Mieszkańcy Miasta Odessy!

Niespodziewane przypadki morowego powietrza w praktyczney części kwarantanny, a potem w koszarach kwarantannowego batalionu, sprowadziły mię tu z Krymu i wskazały konieczność przedsięwzięcia dzielnych środków do zniszczenia złego w samym jego początku. Dla bezpieczeństwa zaś Państwa, niezwłocznie zaciągnięty został kordon na około miasta w okresie portu wolnego.

Ustanowiłem Kommissyą dla wysledzenia i rozpoznania: jakim sposobem choroba wyszła z granic, tyle razy bez niebezpieczeństwa ją obeymujących. Kommissya ta złożona jest z osób doświadczonych, bezstronnych i powszechnie posiadających zaufanie. Poleciłem dzisiaj znakomitszym miasta mieszkańcom i negocyantom wybrać zpośród siebie osoby zaufania godne, dla zasiadania w Kommissyi, ażeby każdy z was mógł byćdz zapewnionym, że wszystkim jej czynnościom będzie

нѣе узнать истину. Отъ этого зависитъ безопасность наша на будущее время.

Жители Одессы! излишнимъ почти считаю напомнить вамъ, что усилія и готовность каждого изъ васъ нужны для скорѣйшаго искорененія постигшаго насъ зла. Восемь лѣтъ тому назадъ мы встрѣтили вмѣстѣ такое же бѣдствіе, но въ гораздо сильнѣйшей степени.

Въ самомъ городѣ до сихъ поръ былъ одинъ только случай. Можно надѣяться на милость Божію, что много таковыхъ не будетъ; а если бы они умножились, то надобно будетъ прибѣгнуть къ единственному и спасительному средству, учрежденію общаго карантинна. Будьте готовы, какъ въ 1829 году, исполнять всѣ распоряженія начальства, основанныя на опытѣ вамъ хорошо извѣстномъ. Явите ту-же добрую волю и тоже повиновеніе, которыми Одесса отличалась во всѣхъ подобныхъ случаяхъ и о которыхъ я неоднократно, и еще весьма недавно торжественно представлялъ Всемилоостивѣйшему нашему Государю. Сомнительное наше положеніе скоро получить тогда конецъ. Между тѣмъ, какъ въ 1829 году, всѣ возможные мѣры будутъ приняты и уже принимаются для безостановочнаго хода торговли, сколько общаго безопасности то позволить можетъ; а для полученія изъ-за города жизненныхъ припасовъ уже готовы на двухъ заставахъ: Тираспольской и Херсонской, по примѣру прежнихъ, передаточные базары.

Остаюсь въ полной увѣренности, что каждый изъ васъ, и по долгу, и для собственнаго блага, будетъ во всемъ помогать начальству. Всякій день, въ 11 часовъ утра, я буду присутствовать у биржи, для совѣщаній и распоряженій съ гражданами, комиссарами частей, съ градскими властями и съ медиками. Отъ каждаго изъ васъ, безъ исключенія, готовъ тогда-же принимать свѣдѣнія и просьбы о своихъ нуждахъ, и я надѣюсь, что 14-ти-лѣтній опытъ удостоверялъ васъ, что все возможное я всегда готовъ и буду дѣлать для всѣхъ и каждаго.

Новороссійскій и Бессарабскій Генер.-Губернаторъ
Генераль-Адъютантъ Графъ Воронцовъ.

Одесса.

26-го Октября, 1837.

5-го Ноября.

2-го и 3-го Ноября, въ городѣ, на Молдаванкѣ и въ карантинѣ не было никакихъ новыхъ случаевъ.

Со времени появленія заразы, до сихъ поръ умерло зачумленныхъ 24, осталось больныхъ 5.

4-го Ноября, въ четвертокъ, въ городѣ и въ карантинѣ не было ничего новаго.

На Молдаванкѣ, на бывшемъ хуторѣ Графа Разумовскаго, оказался больной съ сомнительными знаками заразы. По разысканію, найдено, что онъ былъ въ сообщеніи съ карантиннымъ батальономъ. Хуторъ немедленно оцѣпленъ и приняты надлежащія мѣры осторожности относительно самаго хутора и всѣхъ тѣхъ, которые съ нимъ общались.

5-го Ноября, въ Пятницу, въ городѣ и въ карантинѣ все было благополучно. Но при общемъ осмотрѣ Молдаванки, въ одномъ домѣ оказались: одинъ умершій старикъ, съ сомнительными знаками, одна женщина съ вѣтными знаками чумы, и одно дитя, съ сомнительными. Всѣ возможные мѣры осторожности взяты по этому случаю. — Кроме этого, во всемъ предмѣстіи Молдаванкѣ не оказалось никакихъ сомнительныхъ случаевъ. Чрезъ два или три дня возобновится общій осмотръ всего предмѣстія, а между тѣмъ, начальствомъ принимаются мѣры для прекращенія сообщенія между городомъ и Молдаванкою. (Од. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 26-го Ноября.

Король призналъ нужнымъ отнять власть у Кельнскаго Архіепископа, Клеменса Августа Барона Дросте фонъ Вишеринга. Немедленно по вступленіи въ должность, Архіепископъ присвоенную ему достоинству власть началъ употреблять несогласно съ Государственными постановленіями. Король никогда не ожидалъ такого поступка, особенно потому, что свое покровительство оказалъ церкви Католическихъ Надрейнскихъ провинцій и по приказанію Его В-ва, начальство смотрѣло за сохраненіемъ тѣсной связи церкви съ Папскою столицею, а народъ и духовенство Католическое, пріобрѣтали все болѣе образованія въ заведеніяхъ учрежденныхъ для сей цѣли. Между тѣмъ Архіепископъ, вмѣсто того, чтобы оправдать довѣріе, пренебрегъ Государств. законы и Королевскую власть и такимъ образомъ подалъ поводъ къ безпорядкамъ. Напрасно всячески старались, приличнымъ образомъ возратить его къ исполненію обязанностей его званія; всѣ предостереженія

прzewodniczył niezmienny zamiar wykrycia prawdy. Od tego zależy nasze bezpieczeństwo na czas przyszły.

Mieszkańcy Odessy! poczytuję za rzecz prawie zbytęzną przypomnieć wam, że usiłowania i gotowość każdego z was, potrzebne są dla prędszego wykorzenienia złego, które was dotknęło. Przed ośmiu laty byliśmy dotknięci razem takieżmъ nieszczęściem, ale w większym daleko stopniu.

W samém mieście jeden tylko zdarzył się dotąd przypadek. Można mieć nadzieję w miłosierdziu Boskiem, że wiele takich nie będzie; a jeśliby się pomnożyły, wówczas trzeba będzie uciec się do jedynego i zbawiennego środka, urzędnienia powszechney kwarantanny. Bądźcie gotowi, jak w roku 1829, wypełniać wszystkie rozporządzenia Zwierzchności; oparte na doświadczeniu, dobrze wam wiadomém. Okażcie też dobrą wolę i też uległość, któremi się Odessa odznaczała we wszystkich podobnych zdarzeniach, i o których niejednokrotnie, i jeszcze bardzo nie dawno uroczyste przedstawiałem Najmilościwшему naszemu MONARSZE. Stan nasz niepewny prędko wówczas wezmie koniec. Tymczasem, jak w roku 1829, wszystkie środki, w naszey będące mocy, będą przedsięwzięte i już się przedsiębiorą do nieustannego ruchu handlu, o ile to publiczna spokojność pozwolić może, a dla otrzymania z okolic miasta zapasów żywności, gotowe już są na dwóch rogatkach: Tiraspołskiej i Chersońskiiej, przykładem dawniejszym, śpichrze składowe.

W zupełném zostaję przekonaniu, że każdy z was, i z obowiązku, i dla dobra własnego, będzie we wszystkiem pomagał Zwierzchności. Godzien, o jedenastej zrana, będę obecnym na giełdzie, dla narad i rozporządzeń z mieszkańcami miasta, kommissarzami częsci, z mieszkami władzami i z medykami. Od każdego z was bez wyjątku, gotów jestem w tymże czasie przyjmować wiadomości i prośby o swoich potrzebach, i mam nadzieję, iż 14-toletnie doświadczenie przekonało was, że wszystko, co można, zawsze gotów jestem i będę czynił dla wszystkich i każdego.

Noworossyjski i Bessarabski Jenerał-Gubernator,
Jenerał-Adjutant Hrabia Woroncow.

Одесса.

26-go Października 1837 r.

5-go Listopada.

Dnia 2-go i 3-go Listopada, w mieście, na Mołdawiance i w Kwarantannie nie wydarzyło się żadnych nowych przypadków moru.

Od czasu ukazania się morowego powietrza, umarło dotychczas powietrzem zarażonych 24, pozostało chor. 5.

4-go Listopada, we czwartek, w mieście i w kwarantannie nie było nic nowego.

Na Mołdawiance, w byłym folwarku Hr. Razumowskiego, o kazał się chory z podeyrzanemi znakami morowego powietrza. Po wysłedzeniu dowiedziano się, że chory ten miał związek z batalionem kwarantannowym. Folwark został natychmiast kordonem ościągnięty i przedsięwzięte należyte środki ostrożności względem samego folwarku i wszystkich tych, którzy z nim związek mieli.

5-go Listopada, w piątek, w mieście i w kwarantannie wszystko było dobrze. Ale przy ogólném obejrzeniu Mołdawianki, w domu jednym okazali się: jeden umarły starzec ze znakami podeyrzanemi, jedna kobieta z pewnemi znakami dżumy, i jedno dziecię z wątpliwymi znakami. Wszystkie podług możliwości środki ostrożności zostały z tego powodu przedsięwzięte. Nadto, na całym przedmieściu Mołdawiance nie wydarzyło się żadnych przypadków wątpliwych. Po upływie dwóch albo trzech dni odnowi się ogólne obejrzenie całego przedmieścia, a tymczasem Zwierzchność przedsięwzięła środki dla przerwania komunikacyi między miastem a Mołdawianką. (G. O.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, dnia 26 Listopada.

Król uznał za rzecz potrzebną, odjąć władzę Arcybiskupowi Kolońskiemu, Klemensowi Augustowi Baronowi Drostę von Fischering. Zaraz po objęciu godności swojej, Arcybiskup władzę do jego przywiązana, wykonywać zaczął w sposób niezgadzący się z zasadami Monarchii. Król nie spodziewał się nigdy takiego postępowania, zwłaszcza, że szczególniejszą opiekę rozciągał na Kościół katolickich prowincy nadreńskich, a z polecenia Królewskiego urzędnicy czuwali nad zachowaniem ścisłych związków Kościoła ze Solicą Apostolską, lud zaś i duchowieństwo katolickie, nabierało coraz więcej ukształcenia w zakładach tym celem ustanowionych. Arcybiskup tymczasem, zamiast odpowiedzieć zaufaniu, nie uważał na prawa krajowe, ni władzę Królewską, i tym sposobem był powodem zamieszania. Nadaremne były wszelkie usiłowania, ażeby zwrócić go w sposób zgodny do pełnienia obowiązków jego powołania; wszystkie przestrogi, dawał w tym przedmiocie, były bez skutku, oświadczył bowiem

дѣлаемые по сему предмету были безуспѣшны, ибо онъ прямо объявилъ, что держится тѣхъ основаній которыя защищала до сихъ поръ, и даже неопасается привести умы въ движеніе. Въ такомъ положеніи дѣла, Король не хотѣлъ поступать по строгости законовъ, принимая въ уваженіе дружественныя отношенія съ Папскою столицею; однако для сохраненія правъ престола, чтобы не допустить безпорядковъ въ исполненіи правительственныхъ распоряженій а особенно для сохраненія мира и согласія между подданными своего Государства, Королемъ оставалось только единственное средство, чтобы по крайней мѣрѣ сего Прелата удалить отъ вѣрренной ему должности. — На сей конецъ Его Велич. предписалъ главному Президенту Надрейнскихъ провинцій, чтобы при сохраненіи къ Епископу должнаго почтенія, въ присутствіи знатныхъ особъ произвелъ съ нимъ совѣщаніе, и спросилъ: остается ли онъ при своихъ мысляхъ, и если онъ не отказывается отъ своего намѣренія, увѣдомить его, что въ такомъ случаѣ по Королевскому повелѣнію онъ отрывается отъ должности и не будетъ жить въ округѣ Кельнскаго Архіепископства. Впрочемъ ему предоставляется на волю, жить за предѣлами Кельнской Епархіи, на своей родинѣ, т. е. въ Вестфальской провинціи, отправиться въ Римъ или оставаться въ связи съ Папскою столицею, и то до тѣхъ поръ, пока вѣрнѣе будетъ своимъ обѣтамъ и не будетъ мѣшаться въ управленіе Епархіи. Еслибъ онъ тѣмъ недовольствовался, ему для жительства будетъ предоставленъ городъ Минденъ, до дальнѣйшаго рѣшенія. Главный Президентъ 20 ч. с. м. исполнилъ данное ему приказаніе, и какъ Епископъ не перемѣнилъ своего намѣренія, то въ тотъ же день вечеромъ долженъ былъ отправиться въ Минденъ, гдѣ начальство получило предписаніе, оказывать ему почести надлежащія Архіепископскому сану, не притѣсняя личной его свободы а только не дозволить ему исполнять прежней должности. 21 Ноября, Метрополитанскій капитулъ, принявъ управленіе Архіепископствомъ. (G. C.)

— Въ западныхъ предѣлахъ Монархіи кажется картофелъ родился обильнѣе, нежели въ восточныхъ, такъ что бѣдные классы жителей, именно въ Триерскомъ округѣ, на зиму обезопасены отъ недостатка. Тѣмъ не менѣе жаль, что въ этомъ году винограды родились худо. Ближайшее свидѣніе сего есть то, что цѣна на вино съ прежнихъ годовъ нѣсколько возвысилась. Въ Неймогенѣ недавно 10 фудровъ (около 60 омовъ) (омъ 2 ведра) лучшей доброты половину 1833 и половину 1835 продавали по 50 Рейхсталеру, тогда какъ прежде за такое количество, платили едва половину. (A. P. S. Z.)

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 17-го Ноября.

Говорятъ здѣсь о учрежденіи омнибусовъ для облегченія сообщенія между городомъ и предмѣстіями. — Многія семейства изъ города будутъ въ состояніи перейти для жительства въ предмѣстія, что будетъ очень полезно въ отношеніи здоровья, ибо въ Вѣнѣ до сихъ поръ середина города можно сказать была преисполнена народомъ. (G. C.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 21-го Ноября.

Вчера вечеромъ давалъ Король Виртембергскому Послу частную аудіенцію и принималъ потомъ Папскаго Нунція, Герцога Валансе и Герцога Бофремона.

— Королевскимъ приказомъ отъ 17-го ч. с. м. уволены на покой Вице-Адмиралъ Вилломецъ, Контръ-Адмиралъ Мейнаръ де ла Фаржъ и Баронъ Анго Де Ретуръ, также Капитанъ корабля перваго ранга Флеріо, съ правомъ ходатайствовать о полученіи пенсіона. Другимъ Королевскимъ приказомъ того же дня наименованъ Контръ-Адмиралъ Ретуръ Великимъ Офицеромъ Почетнаго Легіона, въ награду за услуги оказанныя имъ, когда занималъ онъ мѣсто Губернатора острова Гваделупы.

— *Revue française* содержитъ статью Г. Гузо подъ заглавіемъ: *О демократіи въ новѣйшихъ обществахъ*, о которой *Journal des Débats* утверждаетъ, что Г. Гузо ничего лучше этого никогда не писалъ.

— Маршалъ Монсей, Губернаторъ дома Инвалидовъ приказалъ двумъ Штабъ-Офицерамъ отправиться на границу Сенскаго департамента на встрѣчу браннымъ останкамъ Генерала Дамремона. — Изготовленіе статуи Генерала Дамремона, которая будетъ поставлена въ Версальскомъ музеѣ, поручено ваятелю Прадье.

— Гробъ, въ которомъ покоятся смертныя останки Герцогини Сенъ-Ле, 19-го ч. привезенъ въ Рюель и поставленъ въ тамошней церкви подлѣ гроба Императрицы Жозефины.

— Въ *Journal de Paris* сказано: Недавно мы уви-

впрост, изъ обстае при тѣхъ засадахъ, которыхъ дождь брѣнѣ, и не лѣка сѣ наветъ умысловъ до розрuchu побудитъ. Въ такомъ положеніи rzeczy, Король не хотѣлъ, черезъ взглядъ на пріязные отношенія съ Столицею Апостольскою, поступитъ собѣе подлѣгъ суровости правъ; однако, для зашеченія правъ трону, для недопущенія непо- рѣдкx вь выконываніи полевенъ рѣдowych, а наденъ всьшкx для утрыванія покою и згоды поміежду подданными паіства свего, позосталъ Королу тько тен ед- дынъ сродекъ, азебы прьзнымней завесіе поміеніе- ного Прата вь выконываніи вѣдзы му повьрзо- ней. — Въ тьмъ целу полеліт Король Гловнemu Прьз- дентову Надренскихъ провинць, азебы прьзачова- ніу належного для Арцьбискупа уважанія, вь obec- ноści знакомитыхъ осібъ, одбытъ з нимъ конференцью и за- пыталъ: czy obстае прьзъ своемъ ошвѣдченіу, а же- зь liby zamiaru swego nie odstąpił, aby go zawiadomił, iż w takim razie z rozkazu Królewskiego, wŹdzy swej Arcybiskupstwa Kolońskiego mieszkac nie będzie. Wola- no mu jednakъ zagrancami dycezyi Kolońskiej, w swej rodzinney ziemi, to jest: w prowincyi Westfal- skiej obracъ sobie zamieszkanie, udać się do Rzymu, lub utrzymywacъ звязки ze Stolicą Apostolską, a to o- tyie, o ile zadosъ uczyni przyrzeczeniu swemu i mie- szacъ się nie będzie do rѣdów dycezyi. Gdyby na tѣmъ nie przestалъ, wskazane mu będzie miasto Minden na mie- szkanie aż do przyszłego przeznaczenia. Główny Pre- zydent dopełnił d. 20 b. m. дану собѣе rozkazъ, ale gdy Arcybiskup stale obstawалъ прьзъ своемъ ошвѣдченіу, wieczoremъ tegoż samego dnia musiałъ wyjechać do Min- den, gdzie wŹdze otrzymałъ polecenie, aby okaza- wалъ mu dla dostojenstwa Arcybiskupa naleжне powa- zenie, osobistej wolności jego nie ścieśniały i tylko wy- konywanie dawney wŹdzy niepodobnemъ mu czyniły. W dniu 21 Listop. Kapituła Metropolitańska objęła zar- zѣd Arcybiskupstwa. (G. C.)

— W częściachъ zachodnichъ Królestwa, urodzaj kar- tofli zdaje się być pomyślniejszy, jakъ we wschodnichъ, takъ, że uboższe klasy mieszkańców, mianowicie w o- kregu Trewirskim, zabezpieczeni są odъ niedostatku na zimę; niemniejъ pozostaje ubolewać, że tegoroczny zbiórъ wina całkiemъ jestъ niepomyślny. Najbliższymъ tego skut- kiemъ jestъ, że cena winъ z latъ dawniejszychъ jużъ się nie- co podniosła. W Neumagen nie dawno 10 fudrów (czyli blisko 60 ohmów) (ohmъ 2 wiadra) najlepszego ga- tunku, połowa z 1833, a połowa z 1835, przedawano fudr po 50 talarów, w innymъ zaśъ czasie za tѣż miarę pla- ciło się zaledwo połowę. (A. P. S. Z.)

А В С Т Р І Я.

Вієдєнь, 17-го Листопада.

Мовіа ту о зашводженіу омнибусовъ для ушатвє- нія коммунікацїі поміежду міаєтємъ а прєдмїєєціа- ми. — Вїєлє famılıj з міаєтєа прїєнїєє сїє бєдїє мо- глѣ на прєдмїєєціа, на чємъ вїєлє зыєка Вієдєнь по- дъ вьглєдємъ здровїа, бо до тѣдъ шрѣдєкъ міаєтєа бѣлъ, że takъ powiedzieć przeludniony.

F R A N C Y A.

Парьжъ, дня 21 Листопада.

Вечора вїєчєрємъ Король удїєлілъ Послові Вір- темберскому аудїєнцью прьватнѣю і прьзїялъ потѣмъ Nuncysza Папєзкїєго, Хїєцїа Валенцью і Хїєцїа Beau- fremonta.

— Прьзє розказъ Корольскїй подъ d. 17 t. m. увалня- я сїє зє слѣжбы чьннєй Віє- Admiratъ Villaumez, Kontr-Admiratowie Meynard de la Farge і Baronъ Angot Des Retours, рѣвнїєжъ Капїтанъ окрѣтовъ прьвєшєй классы Fleuriau, з zostawieniemъ їмъ dochodzenia swychъ правъ до пенсьї. Другїй розказъ Корольскїй тєгожъ дня завієра о мїанованїу Kontr-Admiratъ Des Retours на вїєлїєго урѣднїка orderu Legїї honorowey, jako nagrodę за wysługi, które okazałъ бѣдѣю Gubernatoremъ wyspy Guadelupy.

— *Revue Française* завієра артыкулъ P. Guizotъ, подъ тьтулємъ: „O демократьї вь новьшьхъ товариєтєвахъ,“ о котѣрѣмъ *Dziennik Rozpraw* утрьмѣє, że P. Guizotъ нїгды нїє лєпшєго нїє напїєсалъ.

— Marszałekъ Moncey Gubernatorъ domu Inwalidów, wydałъ rozkazъ двѣмъ Sztabъ-Oficerómъ, udania się na gra- nice Departamentu Sekwany, dla przyjęcia zwłokъ Je- nerała Damrémont. — Wykonanie posagu Jenerała Da- mremont, który ma byдъ поставїонъ вь Версальскїємъ Музеумъ, polecone zostało rzeźbiarzowi Pradier.

— Truna зє звѣлєкамї Хїєжнєй St. Leu d. 19 прьз- провѣдзєна до Ruel і поставїона zostала вь тамєчнѣмъ kościele obokъ truny Cesarzowey Jozefiny.

— W *Journal de Paris* czytamy: „Donieśliśmy nieś-

домыляли, что въ различныхъ Сардинскихъ гаваняхъ тайно нагружены корабли, которые назначены къ Испанскимъ берегамъ для доставленія подкрѣпленія *Донъ-Карлосу*. Теперь читаемъ въ одномъ письмѣ изъ Милана, что эти корабли дѣйствительно отплыли въ Испанію. Люди, которымъ порученъ въ Италіи наборъ рекрутъ, оказываютъ чрезвычайную дѣятельность, и изъ Англіи получаютъ значительные взносы.“

22-е Ноября.

Король принимал вчера Г-на Дюпеля, а вечеромъ въ сопровожденіи Королевской Фамиліи и многихъ приглашенныхъ особъ при свѣтѣ факеловъ, осматривалъ галерею живописей въ Луврѣ. — Г. Тьеръ вчера вечеромъ опять прибылъ въ Парижъ.

— Въ *Messenger* содержится: „Возвращеніе Маршала *Вале* во Францію и отказъ его отъ должности Генераль-Губернатора въ нашихъ Африканскихъ владѣніяхъ, живо возбудилъ честолюбіе, и число соискателей очень значительно. Одинъ здѣшній журналъ извѣщаетъ сегодня, что выборъ палъ на Генераль-Лейтенанта *Кюбъера*, и притомъ Генерала *Дюрошере* именуетъ Начальникомъ его Генеральнаго Штаба. Полагаютъ, что по сему отношенію ничего не постановлено, и что Министерство колеблется еще между разными соискателями. Говорятъ о Генераль *Бюжо* и о Генераль-Лейтенантѣ *Гилемино*. Другіе опять возобновили планъ Маршала *Сульты*, состоявшій въ томъ, чтобы Алжиръ сдѣлать Вице-Королевствомъ и тѣмъ предоставить Герцогу *Немурскому* блистательное мѣсто. Но, говорить, все это догадки; рѣшительно до сихъ поръ ничего неопредѣлено.

— Отъ Генерала *Алларда* получены здѣсь извѣстія о Египтѣ, присланныя изъ Джелума отъ 12-го Іюля. Онъ возвратился изъ своей экспедиціи въ Пешаверь, гдѣ доставилъ помощь Шеикамъ, терпѣвшимъ нападеніе отъ Афгановъ. Предъ прибытіемъ его въ Пешаверь, произошло кровопролитное сраженіе, въ которомъ Шеики, не смотря на незначительное ихъ число и потерю ихъ начальвика, получили верхъ. Войско Афгановъ было многочисленно и они имѣли 24 орудія. Послѣ сраженія оба войска остались въ своихъ мѣстахъ на полѣ битвы; но какъ только появился Генераль *Аллардъ* съ своею кавалеріею, Афганы ушли въ горы. Кромѣ кавалеріи, Генераль *Аллардъ* имѣлъ еще за собою войско изъ 30,000 ч.; но погода не была столь благопріятна, чтобы предпринять завоеваніе Кабула. Въ балаганѣ Генерала *Алларди*, термометръ показывалъ 36 градус. теплоты. Войско возвратилось потомъ въ Лагору.

23-го Ноября.

Journal du Commerce уведомляет: „Мы уполномочены опровергнуть сообщенное многими журналами извѣстiе, по коимъ Принцъ Людвижъ *Бонапарте* будто отправился, то въ Америку, то въ Бернъ, чтобы тамъ принять подданство. Принцъ живетъ очень уединенно въ замкѣ, гдѣ мать его умерла, и говорятъ, въ свободное время зимы, займется политическимъ сочиненiемъ.

— Въ Парижѣ распространился слухъ, что Геронимъ Бонапарте, младшій братъ Императора Наполеона скончался въ Медіоланѣ.

— Министерскій вечерній журнал публикуетъ слѣдующія телегр. депеши: „*Нарбонна 21 Ноября*. 20-го ч. *Урбистондо* соединился съ *Тристани* близъ *Пюсерды*, и тотчасъ началась блокировка крѣпости. Карлисты сожгли два дома при самой *Пюсердѣ* послѣ незначительной перепалки.“ — „*Байонна 21 Ноября*. *Эспартеро* пишетъ ко мнѣ отъ 18-го ч., препровождавъ офиціальнѣйшій протоколъ, произвожденнаго 14-го ч. въ *Пампелонѣ* военнаго суда, который приговорилъ къ смерти *Леона Ирїарте*, Полковника *Тирадусъ*, Коменданта и 7 сержантовъ; послѣдніе уже казнены. Офицеры присуждены къ двумѣсячному аресту а вся прочая команда отправлена въ *Цеуту*. При семь спокойствіи не было нарушено. Войска начали вчера свое движеніе и сегодня ожидаютъ ихъ въ *Валкарлосъ*.“

— Правительство объявляет сегодня следующую депешу изъ Перпиньяна отъ 20-го ч.: „*Ораа* 15-го ч. былъ въ Валенціи, войско его стояло въ Мурвьедро. Отъ *Кабреры* нѣтъ никакихъ извѣстій. Когда аріергардъ *Талбанды* разбитъ при Алманцѣ, вся колонна отступила къ Утіелю. 18-го ч. окончилось преобразование Барселонской національной гвардіи. Баронъ *Меерз* распорядился на счетъ набора всѣхъ холостыхъ мужчинъ отъ 17 до 40 лѣтъ въ Каталоніи и составленія корпуса изъ 2,000 охотниковъ въ Барселонѣ. 19-го ч. *Тристани* стоявшій съ 3,000 Карлистовъ въ Аиха близъ Пюсерды, приготовлялся напасть на этотъ городъ. 10-го ч. Генералъ *Палареса* объявилъ Малагу, въ слѣдствіе происшедшихъ тамъ безпорядковъ, на военномъ положеніи; Губер-

dawno, że w różnych portach Sardynii, tajemnie uzbrajane były okręty, przeznaczone ku brzegom Hiszpańskim, dla dania wsparcia *Don Carlosowi*. Czytamy teraz w liście z Medyolanu, że wypłynienie tych, przeznaczonych do Hiszpanii okrętów, rzeczywiście nastąpiło. Osoby, którym jest poręczony we Włoszech zaciąg wojska dla *Don Carlosa*, okazują teraz wielką czynność, a z Anglii przychodzą znaczne wexle.

Dnia 22.

Król przyjmował wczora P. Dupin, a wieczorem w towarzystwie rodziny Królewskiej i wielu zaproszonych osób, przy świetle pochodni oglądał galerję obrazów w Louvrze.— P. Thiers wczora wieczorem znowu do Paryża przybył.

— W *Messenger* czytamy: „Powrót Marszałka *Valée* do Francji i wymówienie się jego od przyjęcia obowiązku Gubernatora Jeneralnego naszych posiadłości Afrykańskich, żywo wzbudziły chęć honoru, i liczba ubiegających się jest bardzo wielka. Jeden z tutejszych dzienników udziela dzisiaj wiadomość, że wyhor Rządu padł na Jenerał-Porucznika *Cubières*, przy tém Jenerał *Durocheret* wymienia, jako Szefa jego Sztabu Jeneralnego. Rozumiemy, że w tym względzie nic jeszcze nie postanowiono, i że Ministeryum chwieje się jeszcze między rozmaitemi spółubiegającemi się. Jest mowa o Jenerale *Bugeaud* i o Jenerał-Poruczniku *Guillemot*. Inne osoby, znowu ożywiły plan Marszałka *Soult*, który w tém się zawierał, ażeby Algier obrócić w Wice-Królestwo i takim sposobem Xięciu *Némours* świetne zabezpieczyć miejsce. Lecz mówią, że to są tylko same domysły; zdaje się, że dotąd nic pewnego nie postanowiono.“

— Od Jenerała *Allard* otrzymano wiadomości o Egipcie, datowane z Dzielum pod d. 12 Lipca. Powrócił on z wyprawy swojej do Peschawer, gdzie okazał pomoc Szeikom, którzy napadnięci byli od Afganów. Przed przybyciem jego do Peszawer, zaszła krwawa bitwa, w której Szeikowie, pomimo małej ich liczby i straty dowódcy, otrzymali przewagę. Woysko Afganów było liczne i mieli 24 dział. Po bitwie oba woyska pozostały w swych stanowiskach na placu walki; lecz gdy się Jenerał *Allard* ukazał na czele swojej jazdy, uciekli Afganie w swe góry. Oprócz kawalerji za Jenerałem *Allard* postępowało jeszcze woysko ze 30,000 ludzi; lecz pora roku niesprzyjała, ażeby przedsięwziąć podbicie Kabul. W namiocie Jenerała *Allard*, termometr pokazywał 36 stopni ciepła. Woysko powróciło potem do Lahory.

Dnia 23-go.

Journal du Commerce udziela: „Upoważnieni jesteśmy nąwyróżnienię zaprzeczyć, rozszerzonym przez rozmaite dzienniki wiadomościom, podług których Xiążę Ludwik *Buonaparte*, miał wyjechać już do Ameryki, już do Berny, sżęby tam przyjąć obywatelstwo. Xiążę bardzo samotnie żyje w zamku, gdzie umarła matka jego, i mówi, że wolny czas zimowy, obróci na napisanie pewnego dzieła politycznego.“

— W Paryżu rozbiegła się pogłoska, że Hieronim *Buonaparte*, najmłodszy brat Cesarza Napoleona, umarł w Medyolanie.

— Wskazowna gazeta rządowa, ogłosiła następującą depeszę telegraficzną: „*Narbonna* dnia 21 Listopada. Dnia 20 połączył się *Urbistrondo* z *Tristanim* pod *Puicerda*, które to miejsce zostało zaraz oblężone. Karolisci, po mało znaczącem strzelaniu z ręczney broni, zapalili dwa domy tuż pod *Puicerdą*.“ — „*Bajonna*, 21 Listopada. *Espartero* pisał do mnie pod d. 18 przysyłając urzędowe protokoły sądu wojennego na dniu 14 w *Pampelonie* odbytego, który skazał na śmierć *Leona Iriarte*, Półkownika *Tiradous*, dowódcę i siedmiu sierżantów; tych ostatnich stracono zaraz. Oficerowie są skazani na dwómiesięczne więzienie i odesłani wraz z innemi ludźmi do *Geuty*. Spokoyność nie została przy tém bynajmniej naruszona. Wojsko rozpoczęło wczoraj poruszenia swoje i jest dzisiaj spodziewane w *Valcarlos*.“

— Rząd ogłosił dziś następującą depezę telegraficzną z Perpignan pod d. 20. „*Oraa* był d. 15 w Walencyi, jego woysko znajdowało się w Murviedro. O *Kabrerze* nie miano żadney wiadomości. Po porażeniu tylney straży Brygadiera *Talbanda* pod Almanza, cofnęła się cała kolumna na Utiel. Dnia 18 ukończono reorganizacyą gwardyi narodowej w Barcellonie. Baron *de Meer* nakazał pobor wszystkich bezżennych mężczyzn w Katalonii w wieku od lat 17 do 40, jak niemniej utworzenie w Barcelonie korpusu ochotników, 2,000 ludzi wynoszącego. Dnia 19 Brygadyer *Tristani*, stojący we 3,000 Karolistów w Aija, tuż pod Puicerdą, gotował się do uderzenia na to miasto. Dnia 10 ogłosił Jenerał *Palarea* miasto Malagę za będące w stanie obłężenia, a to z powodu zaszytych tam zaburzeń; Gu-

наторъ, Интендантъ и 7 демократовъ, отправлены въ Каррагену, гдѣ будутъ казнены.“

24-го Ноября.

Король занимался вчера съ Министромъ Юстиціи и морскихъ дѣлъ, и потомъ принималъ Прускаго и Испанскаго Посланниковъ, Графа *Торено* и Префекта Сенскаго департамента.

— *Алжирскій Мониторъ* сообщаетъ: „Герцогъ *Немурскій* и Принцъ *Жоанвилскій*, 11-го ч. въ 6 час. утра прибыли въ Алжиръ. Многочисленные артиллерійскія салюты съ укрѣпленій и кораблей стоявшихъ на рейдѣ, возвестили о прибытіи Ихъ Высоч. Гарнизонъ тотчасъ сталъ подъ ружье, и власти города собрались. Временный Генераль-Губернаторъ *Г. Негри* и Контръ-Адмиралъ *Дюфренъ*, отправились на корабль *Phare* принять приказанія Принцевъ и послѣдніе, въ 7½ час. среди грома пушекъ и восклицаній народа, прибыли въ Алжиръ и остановились въ Губернаторскомъ домѣ. Въ два слѣдующіе дня, Принцы обозрѣвали всѣ замѣчательности и дѣлали смотръ войскамъ.

— Генераль *Негри* наименованъ главнымъ начальникомъ провинціи Константины и будетъ имѣть свое пребываніе въ городѣ Константинъ. — Генер. *Флери* управлявшій осадами работами въ Константинѣ прибылъ въ Парижъ.

— Правительство дало повелѣніе, привести изъ Кагліари во Францію тѣло Генерала *Перрего*, гдѣ оно будетъ похоронено съ подобающею честію. — *Messenger* опровергаетъ слухи о смерти Принца *Геронима Бонапарте*.

25-го Ноября.

Король давалъ вчера аудіенцію Португальскому Посланнику, Виконту *Коррейра* и принялъ отъ него письмо Португальской Королевы, въ которомъ извѣщаетъ о рожденіи Португальскаго Наслѣднаго Принца съ титуломъ Принца Алкантарскаго.

— Австрійскій Посланникъ Графъ *Аппони*, вчера вечеромъ со всею своею фамиліею, опять прибылъ въ Парижъ.

— Князя *Таллейрана* и Герцогиню *Дино* завтра сюда ожидаютъ. Здоровье Князя не было давно уже въ такомъ цвѣтущемъ состояніи, какъ теперь.

— Графиня *Дамремонтъ* вчера вечеромъ прибыла въ Парижъ; тѣло ея супруга привезутъ въ будущій понедѣльникъ. (A.P.S.Z.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 22-го Ноября.

Вчера по полудни Королева въ новомъ дворцѣ приняла адресъ Верхняго Парламента, а сегодня отъ Нижняго Парламента, на который отвѣчала слѣдующимъ образомъ: „Благодарю васъ, за вашъ законный и вѣрноподанный адресъ. Усердно желаю, видѣть мой народъ въ счастіи и согласіи. Съ величайшимъ довѣріемъ полагаюсь на умѣренность и благоразуміе Нижняго Парламента, на рѣшимость его, сохранить достоинство Короны, и на его желаніе, способствовать благосостоянію всего народа.“

— *Edinburgh Review* старается доказать, что вездѣ, гдѣ теперь въ Англіи введена принятая система о рабочихъ домахъ для бѣдныхъ, эти заведенія обращены теперь въ совершенно въ дома бѣдныхъ въ темницы.

— На Англійскіе фонды за нѣкоторое время нѣсколько невыгодно подытвеного извѣстіе, что Остъ-Индійская компанія намѣрена одну половину своихъ облигацій до 1,760,000 ф. ст. выключить изъ оборота и ростъ на другую половину понизить въ годъ отъ 4 до 3 процен.

— Англійскій офицеръ участвовавшій въ экспедиціи въ Константиноу сообщаетъ въ новѣйшемъ номерѣ *Times* описаніе оной, гдѣ онъ отдастъ справедливостъ Французской храбрости но и представляеть ужасное ожесточеніе, съ каковымъ Турки защищались, хотя они противъ ружей и штыковъ имѣли только свои ятаганы: „Никогда еще не видалъ людей, говорить Корреспондентъ, неустрашимые въ непріятельскомъ огнѣ, въ трудахъ и при потеряхъ терпѣливѣе, какъ Французскія войска. Съ нѣкотораго времени въ Англіи, Россіи и Германіи вошло въ моду унижать Французскую армію; но солдаты похожи на тѣхъ, которые совершали походы во время Императора.

(A.P.S.Z.)

ШВЕЦІЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 14-го Ноября.

Россійскій Посланникъ Графъ *Потоцкій* съ супругою были третьяго дня на большомъ обѣдѣ, который Е. Вел. Король, давалъ въ честь имъ. (A.P.S.Z.)

ГЕРМАНІЯ.

Штутгартъ, 17-го Ноября.

По извѣстіямъ изъ Медюлана Князь *Монфортъ* тамъ находясь двѣнадцать уже дней по семейственнымъ обстоятельствамъ, сильно заболѣлъ воспаленіемъ

бернатор, Intendent i 7 demokratów zostali odesłani do Kartagieny, gdzie będą sądzeni.“

Dnia 24.

Król pracował wczora z Ministrem Sprawiedliwości i Marynarki i przyjmował potem Posłów Pruskiego i Hiszpańskiego, Hrabiego *Torrera* i Prefekta Departamentu Sekwany.

— W *Monitorze Algierskim* czytamy: „Xiążęta *Némours* i *Joinville*, dnia 11 o godz. 6 rano przybyli do Algieru. Liczne salwy artylleryi z twierdzy i okrętów, stojących w przystani na kotwicy, ogłosiły przybycie Ich Kr. Wys. Załoga stanęła natychmiast pod bronią, i władze miejscowe zgromadziły się. Tymczasowy Gubernator Jeneralny, *P. Negrier* i Kontr-Admirał *Dufrésne* udali się na okręt *Phare*, dla wysłuchania rozkazów Xiążąt. O pół do 8, ci ostatni szród huku dział i okrzyku ludu przybyli do Algieru i stanęli w hotelu Gubernatora. Przez dwa dni następujące, Xiążęta oglądali wszystkie osobliwości i odbywali musztrę woysk.

— Jenerał *Negrier* mianowany został głównym dowódcą prowincyi Konstantyny i ma mieć rezydencyą swoją w mieście Konstantynie. — Jenerał *Fleury*, który kierował robotami oblężniczymi pod Konstantyną, przybył do Paryża.

— Rząd wydał rozkaz przywiezienia ciała Jenerała *Perregaux* z Cagliari do Francyi, gdzie ma być pogrzebiony z należnemi jego dostojęństwu honorami. — *Messenger* zaprzecza o śmierci Xięcia Hieronima *Bonapartego*.

Dnia 25.

Król udzielił wczora Posłowi Portugalskiemu Vice-Hrabieciu *Perreira* audyencyą i przyjął od niego list Królowey Portugalskiej, w którym donosi o urodzeniu Xięcia Następcy Portugalskiego, pod tytułem Xięcia *Alcantara*.

— Poseł Austriacki Hrabia *Appony* wczora wieczorem z całą swą familią znouu przybył do Paryża.

— Xiąże *Talleyrand* i Xiężna *Dino* jutro są tu oczekiwani. Zdrowie Xięcia nie miało być tak dobre od dawnego czasu, jak teraz.

— Hrabina *Damrémont* wczora wieczorem przybyła do Paryża; ciało jej małżonka ma być przyprowadzone w przyszły poniedziałek. (A.P.S.Z.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 22-go Listopada.

Wczora po południu w nowym pałacu Królowa przyjęła adress Izby Wyższej, a dzisiaj adress Izby Niższej, na który odpowiedziała następnie: „Dziękuję W Panom za ich szczery i z powinną wiernością adress. Najpożądanejszem jest mojem życzeniem, widzieć mój narod szczęśliwym i w jedności. Z największem zaufaniem polegamy na umiarkowaniu i mądrości Izby Niższej, na jej postanowieniu, utrzymać godność Korony i na jej życzeniu, przyłożyć się do wzrostu pomyślności całego narodu.“

— *Edinburgh Review* usiłuje dowiedzieć, że wszędzie, gdzie teraz przyjęty w Anglii systemat domów pracy dla ubogich zaprowadzony został, zakłady te nie przekształciły się, ani w zupełnie domy ubogich, ani w więzienia.

— Na Angielskie papiery szkodliwe nieco działała onegdaj wiadomość, że kompania Wschodnio-Indyjska ma zamiar jedną połowę swych obligacyj w summie na 1,760,000 fun. szter. wyjąć z obiegu, i przyrost drugiej połowy zmniejszyć rocznie na 4 do 5 procentow.

— Jeden oficer Angielski, który należał do wyprawy Konstantynskiej, w ostatnim N-rze *Times* udzielając jej opisane, oddaje sprawiedliwość walczącości Francuzów, lecz przytęm wystawia nie podobną do uwierzenia zawziętość, z którą bronili się Turcy, chociaż przeciwko bronii ognistej i bagnietów mieli tylko swe jatagany. „Nie widziano jeszcze ludzi“ mówi korespondent, „którzyby byli śród nieprzyjacielskiego ognia nieustraszeni, w trudach i troskach wytrzymalszymi, jak woyska Francuzkie. Od niejakiego czasu w Anglii, Rossyi i Niemczech, weszło we zwyczaj, poniżać woysko Francuzkie; lecz żołnierze są całkiem równi tym, którzy odbywali wyprawy Cesarzkie. (A.P.S.Z.)

Szwecya i Norwegia.

Sztokholm, 14-go Listopada.

Posel Rossyyski Hrabia *Potocki* i jego małżonka, byli na wielkim obiedzie, który Król Jmć na cześć ich dawał zawczora. (A.P.S.Z.)

Niemcy.

Sztutgard, 17-go Listopada.

Podług wiadomości z Medyolanu, Xiąże *Montfort* (Hieronim Buonaparte), który dla interesów familynych od dwóch tygodni tam się bawił, zachorował niebezpiecznie na zapalenie błony żebrowey. Obadway syno-

ребровой плевры. Оба сына Князя, отправились отсюда, и изъ Людвигабурга въ Мадрида. (A.P.S.Z.)

ТУРЦИЯ.

Константинополь, 30-го Октября.

(Смирн. Жур.) Съ нѣкотораго времени говорили о холодномъ обращеніи, между Портою и Французскимъ Правительствомъ, и многіе даже объявили въ скоромъ времени разрывъ, между обѣими державами. Слухи эти, которые нѣсколько дней казались отчасти вѣроятными, на самомъ дѣлѣ совершенно несомнѣтельны. Адмиралъ *Руссенъ* находится въ совершенномъ согласіи съ Султаномъ и нѣкоторые изъ явленій изъ его стороны, были слишкомъ достаточны, чтобы прежнее согласіе опять возстановить. Въ Парижѣ полагали, что Турецкое Правительство на флотъ *Гамидъ-Паши* отправило войско и амуницію въ Тунисъ, для подкрѣпленія симъ Константиискаго Бея противу Французовъ. На семъ основаніи Адмиралу *Лаланду* дано приказаніе, блокировать Тунисскій портъ и наблюдать за всеми движеніями Капитанъ-Паши. Впрочемъ такъ какъ Адмиралъ *Руссенъ*, тотчасъ по прибытіи своемъ въ Константинополь узналъ, что Трипольская флотилія назначена въ Варварію, и неимѣть къ высадкѣ войскъ и даже достаточнаго корабельнаго экипажа, то тотчасъ донесъ о семъ своему Правительству. Объясненія, которыя онъ далъ о движеніяхъ флота Контръ-Адмирала *Галлоа*, кажется для Порты удовлетворительны, и такъ онъ безпрестанно находится въ добромъ согласіи.

— Въ эту минуту въ политикѣ здѣсь все спокойно. Утверждаютъ только по частнымъ письмамъ изъ Лондона, что Англійскій Кабинетъ и напредъ хочетъ держать неутралитетъ въ отношеніи дѣлъ востока.

1-го Ноября.

Назначенный Посланникомъ Высокой Порты при Вискомъ Дворѣ *Рифатъ* Бей, получилъ достоинство Хариди-Мустешари (Государственнаго Совѣтника въ департаментѣ иностранныхъ дѣлъ.)

— Эрзерумскій Мушерикъ предоставленъ прежнему Скутатарскому и Албанскому, *Осману* - Паши, Ферикликъ Карамани прежнему Намѣстнику Варны *Ниджитъ* - Паши и мѣсто Шеихъ-иль-Гарема, или Надирателя священныя города, прежнему Ферикли *Эльгаджъ-Али* - Паши съ званіемъ Визиря. Преставленъ Шеихъ-иль-Гаремъ и бывший Великій Визирь, *Дервишъ* - Паши, скончался.

— Бывшій Миря-Алаи (Полковникъ) Бомбандировъ, *Кіамилъ* - Бей, назначенъ Миридивою (Бунчуковымъ Пашею или Бригаднымъ Генераломъ) и въ то же время получилъ приказаніе, отправиться Посломъ въ Берлинъ. Это тотъ самый Кіамилъ-Бей, который за нѣсколько предъ симъ, посылаемъ былъ для рѣшенія пограничныхъ дѣлъ въ Боснію и Албанію, и потомъ назначаемъ былъ сопутствовать Сербскому Князю, во время его поѣздки въ столицу, какъ Мигмандаръ Порты.

— Состояніе здоровья въ столицѣ постоянно улучшается.

Смирна, 3-го Ноября.

Оттоманскій флотъ подъ командою Капитанъ-Паши, въ прошедшій вторникъ переплылъ Дарданеллы. Капитанъ - Паши сухимъ путемъ отправится въ Константинополь.

— Французская эскадра Контръ-Адмирала *Галлоа* простоявъ нѣкоторое время у перехода дороги Дарданелловъ, опять отплыла обратно сюда.

— Адмиралъ *Стопфордъ* 16 Октября прибылъ въ Мальту, гдѣ еще находится съ большою частію Англійскаго флота. (A.P.S.Z.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Механическая рука, изобрѣтенная въ Голландіи.

Механикъ *Фейтъ*, изъ Миддельбурга, изобрѣлъ механическія руки новаго устройства, которыя могутъ совершенно замѣнить потерю этихъ драгоценныхъ членовъ. Онъ придѣлалъ ихъ двумъ несчастнымъ канонерамъ, которые при ихъ помощи начали дѣлать все то, что прежде дѣлали руками, и могли продолжать свою службу. Новыя механическія руки можно сгибать, можно ими махать, шевелить ихъ пальцами, брать ими самыя мелкія вещи, и даже писать. Король Нидерландскій наградилъ почтеннаго артиста, за его полезное изобрѣтеніе, орденомъ Льва.

— Въ Англіи нынѣ помѣшались на телеграфахъ. Читатели наши помнятъ электрическій телеграфъ, устройство котораго мы описывали недавно въ одномъ изъ нумеровъ нашей газеты. Нынѣ, какой-то *Френсисъ Вишау* предлагаетъ устроить гидравлическій телеграфъ, посредствомъ подземныхъ водопроводовъ. Малѣйшее давленіе на одномъ концѣ водянаго столба, но утврѣнію Г-на Вишау, будетъ замѣтно на противоположномъ концѣ. Подробное описаніе этого телеграфа что-то не совсѣмъ понятно. (С. П.)

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется.

wie Xięcia wyjechali już ztąd i z Ludwigsburga do Medyolanu. (A.P.S.Z.)

ТУРСУА.

Константинopol, 4.30. Października.

(Dzien. Smirn.) Od niezakiego czasu mówiono o pewney oziębłości, która zaszła między Portą a Poselstwem Francuzkiem, a wielu nawet rozgłosiło już zerwanie, które nastąpiło pomiędzy obudwoma Mocarstwami. Pogłoski te, które od dni kilku zdawały się nabierać niejakiej rzeczywistości, tymczasem są zupełnie bezzasadne. Admirał *Roussin* zostaje w najlepszej zgodzie z Sultanem, a objaśnienia niektóre z jego strony, były więcey jak dostateczne, ażeby zagrożone na chwilę dobre porozumienie znowu przywrócić. W Paryżu rozumiano, że Rząd Turecki na flocie *Hamid-Baszy*, wysłał woyska i amunicyą do Tunetu, ażeby tym wesprzeć Beja Konstantyny przeciwko Francuzów. Z tej przyczyny Admirał *Lalande* otrzymał rozkaz blokowania portu Tunetańskiego i pilnego postrzegania wszystkich poruszeń *Kapudana Baszy*. Gdy się jednak Admirał *Roussin* natychmiast po przybyciu swoim do Konstantynopola przekonał, że flotylla do Tripolu przeznaczona jest do Barbaryi, i że nie ma żadnych woysk do wyładowania, ani nawet dostateczney osady okrętowej, tedy natychmiast doniósł o tém Rządowi swojemu. Objasnienia, które dał względem poruszeń floty Kontr-Admirała *Gallois*, zdaje się były dla Porcy zaspakajającemi, gdyż on zostaje z nią ciągle w najlepszym porozumieniu.

— W tej chwili jest tu wszystko spokojne w polityce. Utrzymują tylko, podług listów prywatnych z Londynu, że Gabinet Angielski, względem spraw Wschodu, chce i nadal zachować ścisłą neutralność.

1-go Listopada.

Mianowany na Pośa Wysokiej Porcy przy dworze Wiedeńskim *Rifat Bey*, otrzymał godność Charidzie-Musteszary (Radzcy Stanu w departamencie spraw zewnętrznych).

— Muszerik Erzerumski udzielony został byłemu Muchassilowi Scutari i Albanii, *Osmanowi* Baszy, *Feriklik* Karamanii, dotychczasowemu namiestnikowi *Warny* *Nidzit* Baszy, a miece Szeich-ül-Harema, albo dozorcey miast świętych, byłemu *Ferikowi* Elhadż Ali Basza, z rangą Wezyra. Dotychczasowy Szeich-ül-Harem i dawniejszy Wielki Wezyr *Derwisz* Basza umarł.

— Dotychczasowy *Miri-Alai* (Półkownik) bombardyerów, *Kiamil* Bey, mianowany został na *Miriliwa* (Baszę o jedynym buńczuku, albo Jenerała Brygady) i razem otrzymał przeznaczenie udać się na Pośa do Berlina. Jest to ten sam *Kiamil* Bey, który przed niejakim czasem dla urządzenia niektórych interesów granicznych, wysłany był do Boinii i Albanii, a później jako *Mihmandar* przydany był Xięciu Serbii, podczas podróży jego do stolicy.

— Stan zdrowia stolicy polepsza się ciągle.

Smirna, 3-go Listopada.

Flotta Ottomańska, zostająca pod rozkazami *Kapudana-Baszy*, zeszłego wtorka przeszła Dardanellę. *Kapudan-Basza* lądem uda się do Konstantynopola.

— Francuzka eskadra Kontr-Admirała *Gallois*, zabawiwszy czas niejaki na przesmyku drogi Dardanelskiej, znowu wyszła pod żagle, chcąc tu powrócić.

— Admirał *Stopford* d. 16 Paźd. przybył do Malty, gdzie się jeszcze znajduje z większą częścią floty Angielskiej. (A.P.S.Z.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Ręka mechaniczna, wynaleziona w Hollandyi.

Mechanik *Feyt* z Middelburga, wynalazł ręce mechaniczne nowego rodzaju, które zupełnie zastępować mogą stratę tych nieocenionych członków. Dorobił on je dwóm nieszczęśliwym kanonom, którzy za pomocą ich, mogą robić to wszystko, do czego dawniej rąk używali i dalej mogą odbywać służbę. Nowe ręce mechaniczne można schylać, machać niemi, ruszać ich palcami, brać naydrobniejsze rzeczy, a nawet pisać. Król Niderlandzki nagrodił artystę za pożyteczny jego wynalazek, orderem Lwa.

— W Anglii pomieszczeni się dopiero z telegrafami. Czytelnicy nasi pamiętają zapewne, o telegrafie elektrycznym, urządzenie którego opisywaliśmy nie dawno w jednym z numerów naszej gazety. Teraz niejaki *Franciszek Vischau* projektuje urządzenie telegrafu hydraulicznego, za pomocą wodociągów podziemnych. Najmniejsze parcie na jednym końcu słupa wodnego, czuć się da, jak zapewnia P. Vischau, na końcu przeciwległym. Szczegółowe opisanie tego telegrafu, nie zupełnie daje się rozumieć. (P. P.)